

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAJER LAJOS.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek.

Zapolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:
Égész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12
Negyedévre ———— 6
Egy hóra ———— 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 85. szám.

Péntek, április 15.

A legközelebbi jövő problémája.

— A miniszterelnök cikke. —

— április 15.

Lapunk táviratai között röviden már ismertettük Kluen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök cikkét, amelyet a főnti címmel az újból felhivatalossá lett Magyar Nemzetbe írt.

Most a választások küszöbén s az új korszak hajnalán, a kormány fejének írásos nyilatkozata a helyzetről olyan fontos, hogy szükségesnek tartjuk a miniszterelnök cikkét bővebben ismertetni s azért most itt adjuk a következőkben egész terjedelmében:

1903. évi január 16-ikán lobbant lángra Széll Kálmán miniszterelnök alatt a nagy obstrukció és valóságos tüzvész módjára harapódzott el ijeszítő gyorsasággal és csakhamar átcsapott a parlamentből a közvéleménybe. Azóta hét és egynegyed esztendő telt el, sok sanyarúsággal, vesződséggel és a politikai élet folytonos rázkódásával. Időközben egyszer-egyszer azt hittük és reméltük, hogy az obstrukciónak pusztító réme elvonul politikai egünk-ről. De ezek a remények nem valósultak meg.

Volt egy-egy időköz gróf Tisza István miniszterelnöksége alatt, a midőn azt hittük, hogy az obstrukció kitombolta magát és elhallgat. De az ijeszítő rém csakhamar felütötte ismét a fejét és újból pusztított és rombolt. Jött a koalíciós kormány és az ország többsége azt hitte, hogy immár nem lesz többé obstrukció és a kormány első két éve alatt valósággal egy jobb jövő derengő hajnalpírja mutatkozott politikai életünk egén. Fájdalom, ismét csalódtunk. A parlament nyugodt volt mindaddig, míg az emberek azt hitték, hogy a negyvennyolcas többség az országot a függetlenségi párt politikájára felé tereli. Ez a hit ugyan merőben téves volt, mert hiszen a később nyilvánosságra került paktumból tisztára kiderült, hogy az átmeneti időtartamra alakult koalíciós kormány a ko-

ronától kifejezetten és kizárólag arra kapott megbízást, hogy az ország ügyeit hatvanhetes alapon vezesse.

A koalíció vezérei a nemzetnek e téves hitét nem oszlatták szét, hanem türelemmel várták, míg az események kérelmetlen folyamánya ábrándította ki az országot a tévesen táplált és kissé mesterkélten is dédelgett téves hitéből. Ez történt a bankkérdésben, itt vették észre csak, hogy a függetlenségi párt programja egy megfőrtöztetett zátönyra jutott és ismét előbukkant az obstrukció réme és halálos csapást mérte a parlament munkaképességére.

Mi ennek a következménye? Az, hogy a függetlenségi párt sem maga sem tud kormányozni, ha többségben van, mert programja gyakorlatilag ki nem vihető, sem másokat nem enged kormányozni, ha kisebbségben van, mert a parlamentáris kormányzást lehetetlenné teszi az obstrukcióval. A parlamentáris szervezet nyilvánvalón nagy és súlyos betegségben szenved és most a magyar nemzetre az a nagy és valóban magaslatos feladat néz, hogy ezt a betegséget gyógyítsa.

A parlamentáriszmus ös erőforrása a nemzet. Ehhez az erőforráshoz kell folyamodnunk a létező betegség gyógyítása végett. A parlamenti tényezők között meg kell bontani az egyensúlyt, a többség akarata nem érvényesül, a kisebbség meg nem gyakorolta az ellenőrzést, mert ha egyszer a parlament nem működhetik, akkor összeomlik minden, a többség is, a kisebbség is. A nemzetre tehát a legközelebbi választás alatt az a feladat hárul, hogy adja vissza a 67-es alapnak, mint ezidőben egyedül poszibilis gyakorlati politikának, az elvesztett többséget és terelje vissza a függetlenségi pártot a régi medrébe, vagyis arra a magas színvonalra, a hol régebben Irányi, Helfy és Simonyi Ernő állottak. Erről a magaslatról hirdessék tovább is a nemzet ideális politikáját, ott villogtassák

tovább is a nemzeti függetlenség eszményképeit. De ne szálljanak alá a mindennapi politika küzdő porondjára, mert itten a gyakorlati életért folyt a küzdelem, a gyakorlati élet problémáinak pedig épp úgy meg van a maguk létjogosultsága, mint meg van a nemzeti ideálnak.

Választási mozgalmak Torontálban.

Nagybecskerek, április 15.

A vármegyében folyó választási mozgalmakról érkezett mai jelentésünk a következők:

Tisztelgés Rohonyi Gyulánál.

Rohonyi Gyula államtitkár, a nagybecskereki nemzeti munkapárt illusztris jelöltje értesítette a munkapárt elnökségét, hogy a nagybecskereki küldöttséget bármikor szívesen látja és örömmel fogadja. A munkapárt elnöksége most abban állapodott meg, hogy a nagybecskereki küldöttség április 21-ikén a délelőtti órákban fog Budapesten tisztelni Rohonyi Gyula államtitkárát, hogy neki a nagybecskereki jelöltséget följártsa.

Nagykikinda.

Mint Nagyikindáról jelentik, a város választói egyre nagyobb számban csoportosulnak nemzetiségi különbség nélkül a nemzeti munkapárt jelöltje, Tellecsky Kristóf mellé, úgy hogy Polit Mihálynak vele szemben nincs kilátása a győzelemre. Legújabb szervezkedik Kikindán a függetlenségi párt is s az Alföldi Függetlenségi és 48-as Párt elhatározta, hogy megalakítja a függetlenségi pártot és önállóan fog résztvenni a választási küzdelemben. Az alakuló gyűlést május hó 8-án fogják megtartani, amelyre a függetlenségi párt vezetőit is meghívják. Ezen a gyűlésen jelöltet is fognak állítani, de természetesen a jelölést alig lehet komolyan venni.

A nagykomlói kerületből.

Mint Nagykomlóról írják, a Kossuth-párt szintén részt vesz a választásban és dr. Schira Endrét jelöli Rónay Jenő nemzeti munkapártival szemben. Schira küzdelem azonban teljesen meddő, mert Rónay Jenő köré valóságos rajongással csatlakoznak a kerületben a választók

A „TORONTÁL” tárcája.

Georgine.

Az őszi köd habozott ugyan e reggel eloszlani, Noblet asszony mindamellett kiment, hogy pontosan végezze sétáját, melyet ingadozóan tartott egészsége miatt magára rótt.

A valóságban kedve lett sorra vizsgálni a virággyakart, melyekkel a bőkezű városi hatóság a háza előtt elterülő sétát díszítette s miközben eibámult, csóváltatta a fejét, mert e fényűzésből, mely hízelgett a szemeknek, közeli újabb adókra következtetett s hogy mindinkább drága lesz az élet.

Érdeklődéssel szemlélgette a járókelőket is rövidlátó szemével s felismerni erőlködött az ismerős arcokat, melleleg pedig boszankodott rajta, hogy annyi idegen látogatja most kis városukat, mely eddig józan és békés maradt.

Egy híres kritikus nemrég figyelemre méltó muzeumot fedezett fel ottan, egy orvos a közelben festői völgyekben, meleg forrásokra hívta fel a közfigyelmet. Szállókat építettek, kaszinót nyitottak, parkot rendeztek be s turisták és fűrdőzők özönlöttek elő a művészet tiszta örömeinek hatása alatt a gyógyforrások kedvéért.

Noblet asszony kötelességből ellátogatott a

muzeumba s a botrányos meztelenségek kitálalása által erősen megbotránkozva távozott belőle. Ami a meleg gyógyforrásokot illeti nem hitt a hathathatóságukban, nagyon közel estek ő hozzá.

Noblet asszony tehát a park felé tartott, melynek új eleganciája kissé megfélemlítette. Ő maga mitsem adott az eleganciára: kauszuk sarkak eltompították lépteit, egy szolid köpeny övta a friss levegő ellen, egyszerű kalap fedte a fejét s öltözetének gyász színe már messziről elárulta az özvegyet és vallásos nőt.

Hogy jobban méltathassa a virággyakart, gyakran lehajolt, szaporán hátra is fordulgot, a vidékieknek azzal az indiszkrét kíváncsiságával, ha egy-egy toilette surrant el mellette, mely nem helyi volt.

Egy fiatal nő, aki szembe jött vele, különösen magára vonta figyelmét. Félbeszakította a sétáját s hosszan kíséerte őt tekintetével. Valami kimondhatatlanul kecses, még különöcködésében is elárulta neki, hogy e nő párisi.

Irtózott a párisi nőktől, megrovó kézmozdulatot tett, tehát egy pár érthetetlen szót mormogott és hosszú szünet után folytatni akarta útját, mikor magdöbbenve vette észre, hogy az idegen nő az ő, Nobletné ajtaján csönget be!

Olyan gyorsasággal, aminő töle telt, visszafordult és éppen jókor érkezett, hogy méltóságos

arcával feleljen a nőnek, ki Noblet asszony után tudakozódott.

— Noblet, asszony én magam vagyok. Kihéz van szerencsém?

— Az unokahúghoz, Noblet Georginehez, mondta vidáman a látogató.

Noblet asszony majd elájult a csodálkozástól.

— Az én unokahugom? — hebegte.

— Nos igen, a sógorának, Móriának a lánya vagyok s átutazóban bemutatkozni akarok a néniének.

Móric sógor! ... Noblet asszony erővel visszaidézte hidegvérét.

— Nem tudtam, hogy leánya maradt, — szólalt meg.

— Oh, a viszonyok nem voltak kitérők a két testvér közt és éppen nem lep meg az apám részéről, hogy a születésemet nem tudatta néniével.

— Lépjön be, csak asszony ... unokahugom, mondta Nobletné, nem akarván, hogy a cseléd tovább is hallgassa beszélgetésüket.

A komoly és hideg szobában feszélyezve érezte magát Georgine, mit nagy szőradattal igyekezett palástolni. Noblet asszony némán, szigorúan bámult rá. E váratlanul idepottyant unokahugon semmi sem tetszett neki, sem az

SZALLITÁSI, BIZOMÁNYI, INCASSO FIÓK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN

Iroda: Szerb hitközségi palota.
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

PERL MÓR ÉS FIA : SZALLITÓK

Iroda: Szerb hitközségi palota.
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközünk mindennemű szállításokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsijainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

292-200.5

ALAPITTATOTT 1863. FŐÜZLET SZEGEDEN. ALAPITTATOTT 1863.

s ha Schira a választásig nem lép vissza, alig lesz néhány szavazata.

A nagyszentmiklósi kerületből.

Nagyszentmiklósi jelentés szerint a kerület választóinak egy csekély töredéke mindenképpen meg akarja nyerni jelöltül Telbisz Alajost Kossuth-párti programmal, mert azt hiszik, hogy Telbisz mint dúsgazdag ember leginkább vehetné föl Rónayval szemben sikerrel a küzdelmet. Telbisz azonban a kerületben senkinek sem kell s még volt híveinek zöme is elpártolt tőle s Rónay mellé csatlakozott. Beszélnek még arról is, hogy egy bolgár jelölt is föllépne, de ezt csak szóbeszédnek lehet tekinteni.

Az aurániai perjelség birtokügye.

Mint Zsombolyáról jelentik, a napokban a zsombolyai szociáldemokrata párt népgyűlést tartott, melyen Baron Ede élesen támadta Hódy Gyula függetlenségi jelöltet s többek között olyanfelét mondott, hogy Hódy Gyula az aurániai perjelség birtokeladási ügyénél nyolcvan-ezer korona províziót kapott. E kijelentés miatt a Hódy-párt büntető feljelentést tett Baron ellen rágalmozás miatt és az eljárás a zsombolyai járásbíró előtt már meg is indult.

Az ozorai kerületből.

Bótos és Orlovát községek választópolgárai tegnap tartották meg együttesen Orlováton az ottani nemzeti munkapárt alakuló gyűlését. A gyűlésen Prodanov Péter gör. kel. hitközségi elnök elnökölt, jegyzőnek pedig egyhangulag Sztójkovics Lázár közs. isk. igazgató-tanítót választották meg. A gyűlésen részt vett több száz választópolgár, nagy lelkesedéssel vette tudomásul a munkapárt megalakulását, valamint Popovics Vazul Istvánnak, a budapesti Thököliánum igazgatójának a jelölését, aki mellett lelkes tüntetés volt. Az alakuló gyűlésről üdvözlő sürgönyöket küldtek Héderváry gróf miniszterelnöknek, dr. Dellimanics főispánnak, Popovics Vazul Istvánnak, az ozorai kerület munkapárti jelöltjének és a vármegyei munkapárt elnökségének. Az üdvözlő sürgönyök szövegei a következők:

Nagymélt. Héderváry Károly gróf
miniszterelnök urnak

Budapest.

Bótos—Orlovát nemzeti munkapárti választói örömmel vették tudomásul Popovics Vazul kir. tanácsos jelölését, a megtartott gyűlésen nagyméltóságodat egyhangú lelkesedéssel üdvözlö.

Bótos—Orlovát nemzeti munkapárt.

Sztójkovics, Prodanov Péra,
jegyző. elnök.

Nagymélt. Tallián Béla

Torontálmezei nemzeti munkapárt elnökének.

Törökkanizsa.

Bótos—Orlovát község választói nagy lelkesedéssel a nemzeti munkapártot megalakította és a nyomban megtartott gyűlésen nagyméltóságodat szívélyesen üdvözlö. Éljen!

Sztójkovics, Prodanov Péra,
jegyző. elnök.

illatos lukszus, sem a hajporos szép arc, sem a bűvös hangja, sem a mosolygó foyai.

Oh igen, Mór sör! Javíthatatlan bohém, örökké pénzzavarban, festő vagy szobrász, nem birt zöldágra vergődni Párisban, hol egyik modelljét, egy kreaturát vett nőül. Ekkor Noblet, a bátyja, a higgadt, szigorúan erkölcsös ember kijelentette: „Az öcsém korhadat ág, melyet le kell vágni a család fájáról; soha ne történjék többé említés róla!”

Es ize most felbukkan ez a Georgine, a leánya, hogy felélesszen egy lealázó emléket! ... Noblet asszony egy kérdéssel hirtelen megakasztotta a Georgine bőbeszédűségét:

— Miért jött meglátogatni engemet, kis-asszony? Itt szándékozik maradni?

Georgine meglepődve nézett rá.

— Itt maradni? Nem, átmenőben vagyunk itt. Nagyon természetesnek tartottam, hogy tiszteletemet tegyem a néniénél.

— Hm, igen, egészen természetesnek! ... Nem tudom, hogy fogadta volna a férjem ezt az udvariasságot. De azt tetszett mondani: mi. Nincs tehat egyedül, társaságban van? Talán nevelődnö valamely jó családnál?

Georgine örült kacajt fojtott el. A néniének a modora mulattatni kezdte.

— Dehogy, mondta. Pajzán énekesnő vagyok s a körutat tevő társasághoz tartozom, mely holnap fellép a néniék kaszinójában.

Oh! kiáltott fel Noblet asszony a kezeit összekalkolva. Színész! De ez borzasztó!

— Dehogy az, felelte Georgine elragadtatva a nénije eme bibliai réműlete által. Egyszerűen nehéz — és kéjes, ha szereti az ember a mesterségét. Nem jön el az előadásunkra?

— Soha ebben az életben! — erősítette megriadt hangon Noblet asszony. És, hogy is

Mélt. Dellimanics Lajos

főispán urnak.

Nagybecskerek.

Bótos—Orlovát választói mai napon a nemzeti munkapártot megalakítva, méltóságodat egyhangú lelkesedéssel üdvözlö.

Bótos—Orlovát nemzeti munkapárt.

Sztójkovics, Prodanov Péra,
jegyző. elnök.

Nagyságos Popovics István urnak

Budapest.

Bótos és Orlovát nemzeti munkapárti választói egyhangú lelkesedéssel üdvözlö nagyságodat, mint az ozorai kerület képviselőjelöltjét.

Bótos—Orlovát értekezlet.

Sztójkovics, Prodanov Péra,
jegyző. elnök.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

IDŐJÁRÁS.

Április 15.

(A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárási jelentése.)

Barométer súlyd. délután 1:38 órakor: 7468 mm. Hőmérséklet: maximum 20,5 C., minimum 10,3. Csapadék: —. Felhőzet: Cu—St. 9. Szélirány és erősség: SE. 2.

Jóslat a következő 24 órára: Enyhe. Nyugaton elvélve csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül: 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 percgig; csapadék reggeli 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet: Ci = firtósfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = bárányfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

Az ideai gyermeknap.

— Saját tudósítónktól. —

A szegény elhagyott gyermekek javára évenként rendezni szokott gyermeknap ügyében már megindultak nálunk is az előkészületeket s dr. Dellimanics Lajos főispán mára értekezletet hívott össze az ideai gyermeknap rendezésének előkészítésére.

Az értekezleten részt vettek: Baaden Károly, Balácsi József, Fábrián Ilonka, Farkas Vince, Jankó Ágoston, Kaufmann István, Kiss István, Kéler Ákos, dr. Klein Mór, dr. Mangold Samuél, Maurer Gyula, Mayer Rezső, Menczer Lipót, dr. Mihálovics Ödön, Neumann Vilma, Somfai

mondjam, a maga neve, a Noblet neve ott szerepel talán a színlapon? Mily szegényen rám nézve!

— Legyen nyugodt. A Noblet név nem jól hangzott. Nobella Georginera változtattam.

— Ah, ez már megnyugtató! Ha sejtenék a városban! ... De hát nem gondol férjhezmenetelre? E tisztességes ember, ki odaadná magának a nevét, kiragadná abból az életből, melyet nem akarok minősíteni; nem lehetne ilyet találni?

A Georgine arca erősen elpirult s egyszerre majdnem támadóan felelte:

— Férj, mit csináljak én veled, néniém? Van egy barátom és ez sokkal biztosabb és jobb is.

— Barát? — kérdezte Noblet asszony sápadtan.

— Szeretném, ha jobban tetszik.

— Távozzék, szerencsétlen! — kiáltotta Noblet asszony.

Georgina meghajította magát, mosolygott s e szókkal távozott:

— Vannak itt olyan vén festmények a muzeumban, amelyek nem érnek fel a néniékével?

Noblet asszony azonban hevesen szellőztette a szalont, hogy kijűzze a kárhozát miazmáit Georgine után.

Azután, mert még nem volt dél, rászánta magát, hogy idegeit lecsillapítsa, folytatta sétáját. Utközben azonban nem fordult vissza, hogy az elmenőket bámulja. Lehorgasztotta fejét, szegényérzet fogta el és a virágágyakkal közölte siralmát:

— Én, annak a derék Nobletnek az özvegye, hinnétek-e: egy kreaturának a nagynénje vagyok! ...

Paul Aréne.

János, Szilágyi Albert, Titze Stefánia, Tóth István, Vukov Péter és Wégling István.

Az értekezleten dr. Dellimanics Lajos elnökölt, aki szép szavakban hangsúlyozta a gyermekvédelem fontosságát s röviden ismertette az értekezlet célját. Miután az értekezletet megnyitotta, fölkérte Szilágyi Albert előadót, hogy tegye meg előterjesztését.

Szilágyi Albert előadó indítványára mindenekelőtt újra megalakult a gyermekvédő liga helybeli bizottsága, a melynek elnökeül dr. Dellimanics Lajos főispánt, alelnökeivé Jankó Ágoston alispánt, dr. Perisics Zoltán polgármestert, Tóth István kir. tan. pénzügyigazgatót és Grézyó János kir. tanfelügyelőt választották meg. Főrendezőnek megválasztották Menczer Lipótot, tiktárnak Szilágyi Albertet, jegyzőnek pedig Farkas Vincét.

A hölgybizottság elnökének egyhangú lelkésedéssel dr. Dellimanics Lajos főispánt választották meg, míg a többi tisztségeket a hölgybizottság tölti be.

Alakított továbbá az értekezlet egy nagy választmányt is.

Elhatározta ezután az értekezlet, hogy az ideai gyermeknapokat május hó 8. és 9-én tartja s úgy mint tavaly két gyűjtő-urnát állít föl az utcán, egyet a Hunyadi-utcán, egyet a vármegyeház előtt, ahol a fölkérendő hölgyek fognak gyűjteni.

Alakított az értekezlet Jankó Ágoston alispán elnöklésével egy sajtó-bizottságot, amely a helybeli lapok szerkesztőiből áll.

Elhatározta az értekezlet, hogy az idén is ad ki egy alkalmi lapot, a melynek szerkesztésére Somfai Jánost kérte föl.

Megkéri továbbá a bizottság az összes hitfelekezetek lelkészeit, hogy engedjék meg, hogy templomaik előtt május 8-án délelőtt a hölgyek gyűjthessenek.

Fölkéri a 2 filléres gyűjtésre az összes tanintézeteket, továbbá a kereskedőket, hogy tartsák meg a gyermeknapot.

Végül szó volt a gyűjtésből befolyó összeg hova fordításáról, a melyre nézve, Menczer Lipót, Balácsi József, Baaden Károly és Jankó Ágoston felszólalása után úgy határoztak, hogy annak egynegyed részét úgy mint tavaly, az idén is helyi gyermekvédelmi célokra fordítják.

Miután az elnök főispán megköszönte az érdeklődést, az értekezlet véget ért.

— A telekkönyvi hatóságok köréből. A m. kir. igazságügyminiszter Jankó Antal kisvárdai járásbírói betétszerkesztő bírót, továbbá Ehren-diener Manó antalfalvai járásbírói betétszerkesztő irnokot a perlaszi járásbíróshoz, mint telekkönyvi hatósághoz hivatalból kirendelte.

— Uj főispáni titkár. A m. kir. belügyminiszter Rónay-Aross Lajost Daniel Tibor báró pancsovai főispán mellett Pancsovára a főispáni titkári teendőket ellátásával megbizta.

— A központi választmány ülése. Torontál-vármegye központi választmánya ma délelőtt 11 órakor Jankó Ágoston alispán elnöklésével ülést tartott, a melyen részt vettek: Franz J. L., Kaufmann István, dr. Klein Mór, Jenovay Zoltán, Farkas Vince és Rigó István, utóbbi mint a választmány jegyzője. A központi választmány ülésének tárgya volt az 1911. évre érvényes birandó országgyűlési képviselő-választók névjegyzékének a kiigazítása. Az ülésen az elnök alispán bejelentette, hogy a leköszönt küldöttségi tagok helyébe kiket nevezett ki, majd bemutatta a bégaszentgyörgyi, lovrini, nagykomlósi és nagyszentmiklósi kerületekben az összeíró küldöttség által beküldött kihagyottak és újrafelvettek névjegyzékét, a melyek alapján a választási névjegyzékek kiigazítottak. A választási névjegyzékek kiigazítását különben még folytatják.

— Uj gazdasági tudósító. A m. kir. földmívelési miniszter Torontál-vármegye bánlái járására Wagner Mihály zichyfalvi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— Az építési bizottság ülése. Nagybecskereki város építési bizottsága tegnap délután Halmas József városi tanácsos elnöklésével ülést tartott, a melyen jelen voltak: Mattanovich György, Jakoby Gábor, Weisz Izidor, Puts Frigyes, Napholz Jenő, Stagschmidt József és Naszke Károly. Az építési bizottság javasolja a képviselőtestületnek, hogy a Nagybecskereken építendő népiskola tervezetének elkészítésére vonatkozólag ne írjon ki pályázatot, hanem a tanács lépjen érintkezésbe néhány ismertebb műépítéssel s a legalkalmasabbnak mutatkozót bízzák meg a tervezet elkészítésével. Ugyancsak javasolta az építési bizottság a vashidaknak olajfestékkel való befestését, a városház, a kereskedelmi iskolának Jókai-utcai részének, a központi és Eötvös-utcai népiskolának és az Erdős féle internátusnak külső tatarozását, nemkülönben a városház épületének Gimnázium utcai kerítésének lehordatását s új sodronykerítéssel való ellátását.

A pancsovai Ubryk Borbála. Pancsováról írják: Relytélyes bünesetet derített ki a pancsovai rendőrség. A csendőrség feljelentést tett, hogy Dácsics Zsikának a révaujfalui uton levő szállásán két év óta istállóba elzárva, fogva tartanak egy nőt. Rakisics Sándor helyettes főkapitány és dr. Theodorovics Pánta tiszteletbeli városi főorvos kiszálva a helyszínére, tényleg száználmas helyzetben találták Dácsics Zsikának 40 éves leányát, Darinkát. Az istállóban teljesen meztelenül, rongyokkal letakarva feküdt a szerencsétlen teremtés a jászol alatt. A csontvázra lesoványodott, egészen elvadult alakot erővel kellett a jászol alul kihuzni. Bambán nézett és a hozzá intézett kérdésekre mitsem válaszolt. Az apa és vele lakó szintén családos fia és leánya egykedvűen azt felelték, hogy a hülyét nem türheték a lakásban és neki jó az istálló is. A száználmasra méltó teremtést ki falánkul ette meg a neki nyújtott darab kenyeret és mohón ivott ki egy korsó vizet, a városi közkórházba szállították. A relytélyes ügyben erélyesen folyik a vizsgálat.

A pancsovai országos vásár. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Pancsova törvényhatósági városban a f. évi április 28., 29., 30-ára és május 1-ére eső országos vásár ez évben kivételesen április 21., 22., 23. és 24-én tartassék meg.

Színház, irodalom.

Színházi hetiműsor.

Péntek: „A kuruzsló.” (Színműújdonosság.)
Szombat: „Trenk báró.” (Operettújdonosság.)
Vasárnap délután: „A dollárkirálynő.” (Operette.) — Este „Trenk báró.” (Operette.)

*** Rab Mátyás.** Rajna Ferenc és Czobor Károly operettje ment tegnap türes ház előtt. Az előadás egyébként jó volt s Mezei Margit a címszerepben sok bájjal és poéziással adta a rab Mátyást. A többi szereplők: Tihanyi, Solymosi, Toronyi, Nagy Pál, H. Lévai Berta, Ladiszlav és Lányi Edit szintén jók voltak. A kar és zenekar dicséretes együttest nyújtott s a felvonások nagy fináléi kifogástalanul gördültek.

*** Nemzeti politika** címmel az „Athaeneum” külön kötetben kiadta Tisza István grófnak az 1910. év telén elmondott beszédeit. A könyv tartalmazza Tisza István grófnak a főrendiház jan. 24-iki ülésén, a nemzeti munkapárt február 19-iki alakuló gyűlésén, továbbá március 6-ikán Szegeden, március 13-ikán Aradon és március 19-én a pestmegyei munkapárt alakuló gyűlésén mondott beszédeit. A 126 oldalas könyv ára 1 kor. s kapható minden könyvesboltban.

TÁVIRATOK

A helyzet.

Budapest, április 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Holnap a kormány rendkívüli minisztertanácsot tart, a melyen megállapítja az új országgyűlés összehívásának s az új választások elrendelésének részleteit és módzatait. Ezt a megállapítást azután a miniszterelnök a királyhoz viszi jóváhagyás végett. A helyzet eseményeiben ez ma a legfőbb momentum, mert most már nemsokára tudni fogja az ország, hogy mikor vonul az urnák elé és ma mindenkit ez érdekel legjobban.

Rendkívüli minisztertanács.

Budapest, április 15. (A „Torontál” ered. távirata.) A kormány holnap délelőtt rendkívüli minisztertanácsot tart, amelyen megállapítja az új országgyűlés összehívásának és a választások kiírásának idejét s a választási aktus részleteit.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, április 15. (A „Torontál” ered. távirata.) K h u e n - H é d e r v á r y Károly gróf miniszterelnök valószínűleg kedden kihallgatáson jelenik meg a király előtt s előterjeszti a kormány megállapodását, illetőleg javaslatát az új országgyűlés összehívására s a választások elrendelésére nézve.

Tanácskozás a miniszterelnöknél.

Budapest, április 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap este K h u e n - H é d e r v á r y Károly gróf miniszterelnöknél huzamosabb ideig tartó tanácskozás volt, a melyen részt vettek: H i e r o n y m i

Károly, Lukács László és Serényi Béla gróf miniszterek.

Rohonyi Gyula ünneplése.

Budapest, április 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rohonyi Gyula igazságügyi államtitkár tiszteletére, aki bácsmegyei származású s a megye tisztifőügyésze volt, tegnap Ujvidéken 250 terítékű lakomát rendeztek. A lakomán számos felkészültben ünnepelték az államtitkárt, aki meghatva mondott köszönetet az ovációért.

A munkapárt hivatalos jelöltjei.

Budapest, április 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A nemzeti munkapárt végrehajtó bizottsága Perczel Dezső elnöklésével ma tartotta utolsó ülését, a melyen véglegesen összeállította a nemzeti munkapárt hivatalos jelöltjeinek a listáját. Ezt a listát átadják a miniszterelnöknek, aki ezt a holnapi minisztertanács elé terjeszti.

A közös miniszteri értekezlet.

Budapest, április 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint ma félhivatalosan jelentik, a közös miniszteri értekezlet április 21-ikén nem Budapesten, hanem Bécsben fogják tartani. Az értekezleten a magyar kormány részéről K h u e n - H é d e r v á r y Károly gróf miniszterelnök, Lukács László és Hieronymi Károly miniszterek vesznek részt.

Justh erdélyi kertesutja.

Budapest, április 15. (A „Torontál” ered. távirata.) A Justh Gyula táborkarával vasárnap indul el erdélyi kertesutjára, amely mintegy két hétig fog tartani. Vasárnap Déván fog kerteskedni Justh. Utolsó állomása Erdélyben Kolozsvár és Bánfihunyad lesz.

Külföldi kereskedelmi szerződéseink.

Budapest, április 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hivatalosan megcáfolják, hogy a közös miniszteri értekezleten a külföldi kereskedelmi szerződések ügyét is tárgyalnák.

Az egyetemi affér.

Budapest, április 15. (A „Torontál” eredeti táv.) A Singer Arthur doktorra avatása körül keletkezett affér ügyében, amelynél Marczali egyetemi tanárt tudvalevőleg azzal vádolták, hogy Singernek előre megmondta, hogy mit fog tőle kérdezni, most hozott ítéletet az egyetemi tanács. A tanács Marczali Henrik tanárt hivatali kötelességének téves megítélése címén rosszalásra ítélte, Singer Arthur vizsgáját pedig megsemmisítette.

A budapesti pékharc vége.

Budapest, április 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti pékmunkások és munkaadók között kiütközött harc tegnap véget ért, amennyiben a mesterek és a segédek tegnap délután megegyezésre jutottak s három évre szóló megállapodást kötöttek. Ez a megállapodás a munkásság győzelmét jelenti az egész vonalon.

Határidő-üzlet.

Budapest, április 15. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	25.24
Buza (májusra)	25.08
Buza (októberre)	21.38
Rozs (áprilisra)	16.48
Zab (áprilisra)	13.90
Tengeri (májusra)	11.66

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1910. évi március 25-től, 1910. évi április 15-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltozás történt: Zetting Miklós és Verona tulajdonát képező 12. öi. sz. házat megvette Szigeti Ferenc és Vastag Erzsébet 4400 kor.-ért. Izstvát Miláné Csucsics Piada tulajd. képező 400 □-öi házhelyet megvette Pányi József és neje Schmidt Anna 1400 kor.-ért.

Turinszki Mácá tulajd. képező 1 h. 440 □-öi szántót megvette Graar Obrád 1600 kor.-ért. Izsákovits Szvetozár tulajd. képező 689. öi. sz. házat megvette Sipos Izidor s Róza 1400 kor. Szerbtakarékp. r.-t. tulajd. képező 10 hold 1505 □-öi szántót megvette Kamérts Zsiva 9900 koronáért.

Hornyák Márton tulajd. képező 2011. számú házat és 90 □-öi házhelyet megvette Horváth Mihály és Magdolna 3000 kor.-ért.

Hornyák Márton tulajd. képező 90 □-öi házhelyet megvette Bosnyák Zsuzsi 2300 kor.

Konzsetán Zsiva tulajd. képező 1889. sz. házat megvette Milsan Henrik és Margit 1560 kor.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken pénteken megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 klgr.	12.20 korona
kétszeres		9.—
rozs		8.70
árpa		5.70
zab		6.20
kukorica (uj)		5.20
repce		7.80
széna I.		7.—
II.		6.—
szalma I.		5.—
II.		5.—
burgonya 1 klgr.		—10
disznóhús I.		1.80
II.		1.70
marhahús I. 1 klgr.		1.20
II.		1.12
borjúhús I.		1.56
II.		1.60
juhús		1.08
zsir		1.68

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

VASUT-ÜGY.

110144 9010. sz. C. III. M. kir. államv. igazgatósága.

HIRDETMÉNY.

(A m. kir. államvasutak vonalain érvényes helyi személydíjszabási függelékhez V. pótl. életbeléptetése.)

A komárom—érsekújvári vonal megnyitása napján a m. kir. államvasutak vonalain érvényes személydíjszabási függelékhez az V. pótlék lép életbe.

E pótlék a komárom—érsekújvári vonalon fekvő állomások és megállóhelyek személydíjszabási beosztását tartalmazza.

E pótlék példányonként 50 fill. a magyar vasutak és bosznia-hercegovinai államvasutak díjszabásokat elárúsító központi irodájában (Budapest, V. Akadémia-utca 3. sz.) lesz megszerezhető.

Budapest, 1910. évi április 8-án.

1-x.1 M a r x, elnökhelyettes.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5:50 óra
Szegedről: (motorkocs) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
Szécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibánáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc.
Szécsányból: este 6 óra 31 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 48 p.
Szegedre: (motorkocs) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibánra reggel 3 óra 33 perc.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Szécsányra: reggel 6 óra 31 perckor.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.
Szécsány—Versecz: minden csütörtök és vasárnapon reggel 5 óra 30 perckor.

Hirdetmény.

A Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság az életbiztosítással kapcsolatos betétüzletet bevezette

s e célból egy kiváló életbiztosító társasággal lépett összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő:

A belépni szándékozó kötelezi magát a **koronás heti részletek** fizetésére. A befizetéseket nem kell feltétlenül hetenként eszközölni, előre esetleg több részlet is fizethető. Ezzel kapcsolatban minimális pótdíj ellenében egyszersmind életét is biztosítja.

15 év elteltével,

amikor az 1 koronás heti befizetés kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis

1000 (Egyezer) koronát kézhez kapja.

Amennyiben azonban **betevő** már az első részlet befizetése után elhalálozna, az egész 1000 korona haladéktalanul esedékessé válik.

Ha azonban a díjak befizetését 15 év előtt beszüntetné, úgy

betétjét kamatos kamataival bármikor kézhez kapja.

Beléphetnek 20—60 évig terjedő életkorban levők.

Egy-egy ügyfél több 1000—1000 koronás tételt is jegyezhet.

Amidőn a nagyközönség figyelmét az észszerű takarékoság eme legujabb módjára tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer a legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az összeg, melyet az országban ilyenképen jegyeztek.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál a

Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság.

254-x23

7291/1909. sz. A nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Szerbnagyszentmiklós községben megüresedett, 1000 kor. fizetés és 200 kor. lakbér javadalmazással egybekötött községi **irnoki állásra** pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni kívánják, küldjék be szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi **május 15-ig** hivatalomhoz.

Nagyszentmiklós, 1910. évi április 6.

Hadfy Károly,
főszolgabíró.

308-33

Gutmann Testvérek
kőszénbányatulajdonosok
Budapest, V., Méréleg-utca 8. szám

ajánlanak:

csépléshez és gőzeke-szántáshoz
kiválóan alkalmas, elsőrendű
osztraui mosott szénből
készült 1 és 3 kilogrammos

brikettet

legelőnyösebb árak mellett,
minden vasuti és hajóallo-
másra szállítva.

Telefon-számok: 36-37, 36-38,
109-84, 176-22. Interurban 33.

A Sorger-féle Königsdorf-Albrechtsdorf és Giselenhaini védgátat építő és földmivelő részvénytársaság. Az 1909. évi zámérleg.

Vagyon.	Teher.
1. A Kettacska Greda 1007 hold 1317 □-ól földnek 19 évre szóló vízmentes haszonélve- zetének értéke	329800 K. — f.
2. Pénzkészlet 1909. évi decem- ber hó 31-én	7313 „ 33 „
3. Pénzkészlet betétekben	336913 K. 33 f.
4. Mátics elleni tartozás	
336913 K. 33 f.	

NYERESÉG- ÉS VESZTESÉG-SZÁMLA.

Tartozik.	Követel.
1. Költség számla	1. Haszonbér számla
2. Tiszteletdíj számla	2. Kamatok
3. Töltésfentartási tartalék	
4504 K. 70 f.	4504 K. 70 f.

Kelt Nagybecskereken, 1910. évi április hó 2-án.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

Franz J. L. s. k. **Menoxer Lipót s. k.** **Dr. Pollák Győző s. k.**
Haldegger Ödön s. k. **Konkoly Samu s. k.**

Megvizsgáltattam és a könyvekkel megegyezőnek találtattam.
Kelt Nagybecskereken, 1910. évi április hó 2-án.

308-11

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Naszke Károly s. k. **Eckstein János s. k.** **Grünbaum Frigyes s. k.**

Tekintetes Közgyűlés! Törvényes kötelességünknek megfelelőleg ellenőriztük az ügykezelést és azt rendben, a mérleget helyesen és a könyvekkel egybehangzóan találtuk, minélfogva kérjük az 1909-dik évre az igazgatóságnak és nekünk a felmentvényt megadni.

Kelt Nagybecskereken, 1910. évi április hó 2-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Naszke Károly s. k. **Eckstein János s. k.** **Grünbaum Frigyes s. k.**

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVETETNEK A „TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.